

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

לפני כב' השופט סגן הנשיא שאול שוחט
כב' השופטת עינת רביד
כב' השופט נפתלי שילה

המערערות בעמ"ש 32033-07-22: נ' ה'
ע"י עו"ד אסף שובינסקי

נגד

המשיבים בעמ"ש 32033-07-22: 1. יורשי צ' א' ז"ל:
ח' א' מ'
א' ש'
ע"י עו"ד בעז קראוס

2. ל' ת'

3. יורשי י' א' ז"ל:

ר' א'

ע' א'

ע"י עו"ד יהושע חורש ממשרד ש. הורוביץ ושות'

1. ל' ת'

2. יורשי י' א' ז"ל:

ר' א'

ע' א'

ע"י עו"ד יהושע חורש ממשרד ש. הורוביץ ושות'

נגד

המשיבים בעמ"ש 32237-07-22: צ' א' ז"ל באמצעות יורשיה:
א' מ'
א' ש'
ע"י עו"ד בעז קראוס

המערערים בעמ"ש 32619-11-22: צ' א' ז"ל באמצעות יורשיה:
א' מ'
א' ש'
ע"י עו"ד בעז קראוס

נגד

המשיבים בעמ"ש 32619-11-22: 1. נ' ה'
ע"י עו"ד אסף שובינסקי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

2. ל' ת'

3. יורשי י' א' ז"ל

ע"י עו"ד יהושע חורש משרד ש. הורוביץ ושות'

פסק דין

השופט נפתלי שילה:

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה מיום 18.5.22 (כב' השופט ליאור בריןגר בתמ"ש 52530/00) שקבע שהמנוחה צ' א' ז"ל זכאית למחצית מהרכוש שצבר בעלה המנוח א' א' ז"ל במהלך נישואיהם, לרבות ברווחי החברות, שאת המניות שלו בהן העביר לילדיו עוד לפני נישואיו למנוחה ואולם היא אינה שותפה בבית המגורים.

א. רקע עובדתי

1. צ' ז"ל (להלן: צ') נישאה לא' א' ז"ל (להלן: א') ביום 29.4.75. היו אלו נישואין שניים לשניהם, כאשר לשניהם ילדים מנישואין ראשונים ולא היו להם ילדים משותפים (להלן: בניה"ז). ילדיה של צ' ויורשיה שנכנסו בנעליה בהליך זה הם א' מ' וא' ש'. ילדיו של א' ויורשיו שנכנסו בנעליו הם נ' ה', ל' ת' וי' א'. מאחר ש' א' נפטר, ילדיו ר' וע' שהם יורשיו, נכנסו בנעליו.

2. א' שהיה איש עסקים, העביר עוד בשנים 1970-1971, בטרם שהכיר את צ', את מניותיו בא חברה לקבלנות בע"מ (להלן: חברת X) ובחברת Y (להלן: חברת Y) שהוא החזיק בהן (להלן: החברות), לידי ילדיו (להלן: המניות). כמו כן, המנוח רכש בשנת 1971 באמצעות חברת X וחברת Z, מגרש בעיר ה' שעל חלקו נבנה לאחר מכן בתקופת נישואי בניה"ז, בית המגורים ברח' מ' (להלן: הבית).

3. ביום 20.6.00 הגישה צ' לבית המשפט קמא תביעה רכושית נגד א'. במסגרת תביעתה, ביקשה צ' שיוצהר שכל הרכוש שא' צבר במהלך שנות נישואיהם שייך לשניהם בחלקים שווים לרבות הבית. בנוסף עתרה צ' לכך שיוצהר שכל ההעברות שביצע א' לילדיו במהלך הנישואין בטלות והיא אף זכאית למחצית הבית ולמחצית מכל הנכסים שנצברו בחברות, לרבות בב'ק' ברח' ת' (להלן: ב'ק').

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

4. א' טען בכתב הגנתו שיש לדחות את התביעה. לטענתו, הרכוש אותו תובעת צ' הוא רכוש שנצבר על ידו לפני נישואיו לצ' והוא הועבר על ידו ועל ידי אשתו הראשונה לפני שהכיר את צ', לילדיו ולכן אין לה כל חלק ונחלה ברכוש זה. עיקר הרכוש שהיה לא' הוא מניות שהועברו לילדיו לפני נישואיו ל' והוא נותר עם מניות הנחלה בלבד.
5. לאחר כתריסר שנים של התדיינות שבמהלכן נפטר א' עוד ביום 9.3.02 וילדיו - יורשיו באו תחתיו (להלן: **ילדי א'**), ניתן ביום 20.12.12 פסק הדין בתביעת צ' ע"י כב' השופט נתן נחמני (להלן: **פסק הדין הראשון**) שדחה את תביעתה של צ'. בפסק הדין הראשון נקבע שהמניות הועברו מא' לילדיו עוד לפני שא' הכיר את צ' ולכן אין היא זכאית לקבל דבר מרכוש זה. נקבע שהמניות לא היו של א' אלא של ילדיו וא' קיבל שכר כתוצאה מעבודתו בחברות. כמו כן נפסק, שלצ' לא מגיע דבר מהבית היות שהוא כלל לא היה שייך לא' אלא לילדיו. צ' דרשה וקיבלה התחייבות מהילדים למגורים בבית למשך כל ימי חייה והדבר מוכיח שהיא ידעה שאין לה זכויות בבית.
6. בפסק הדין הראשון נקבע בין היתר כי:
- "מדובר בנישואין שניים, כאשר התובעת הגיעה לנישואין בלא שהביאה עמה כל רכוש, נהפוך הוא, היא קיבלה רכוש מהנתבע אולם לא הוכיחה כי הכניסה רכוש... את רכושה השאירה לילדיה ומה טרוניה יש לה אם גם המנוח דאג לילדיו עוד טרם שהכיר אותה ולמרות זאת נתן לה רכוש במהלך הנישואין... במיוחד כאשר מדובר ברכוש ששייך לחברות שמניותיהן היו בידי המנוח עשרות שנים לפני שהכיר את התובעת והועברו לילדיו לפני שהכיר את התובעת, הטענה כי מדובר בהעברה פיקטיבית אין לה על מה שתסמוך".
7. צ' לא השלימה עם פסק הדין הראשון והגישה ערעור (עמ"ש 25736-02-13). במסגרת הערעור טענה צ' שהיא חוזרת בה מעתירתה לקבוע שהיא זכאית לקבל חלק מהמניות בחברות והיא עותרת רק לקבל מחצית מהזכויות שא' ייצר והרוויח במהלך שנות הנישואין" מהחברות. צ' טענה שהכספים והזכויות שצבר א' במהלך חיי הנישואין ובעיקר בביק' שנבנה במהלך נישואיהם וכן הבית שנבנה אף הוא במהלך הנישואין, הם נכסים בני איזון בהתאם לחוק יחסי ממון תשל"ג – 1973 (להלן: **חוק יחסי ממון**), משהם נרכשו או נבנו מההכנסות של החברות שהמשיכו להיות משולמים לידי א' למרות שהמניות היו ע"ש ילדיו. לטענתה, סירוב יורשיו של א' לאפשר לה לעיין בתיקי מס ההכנסה שלו, מהן ניתן ללמוד על נכונות טענתה, מחזקת את העובדה לה היא טוענת שא' קיבל את כל ההכנסות מהחברות לכיסו הפרטי למרות שהמניות היו ע"ש ילדיו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

8. ביום 23.11.14 התקבל הערעור באופן חלקי והתיק הושב לבית המשפט קמא עם הוראות
(להלך: פסק הדין בערעור הראשון). בין היתר נפסק בסעיף 3 (ד) ו- (ה) לפסק הדין בערעור
הראשון כי:
"...בענייננו חזרה בה המערערת מטענתה לשיתוף ספציפי במניות החברות שהועברו
מהמנוח למשיבים, וטענה להכללת הכספים והזכויות שהופקו מהחברות, במהלך חיי
הנישואין, בין הנכסים בני האיזון, בטענה כי העברת המניות הייתה טכנית וכי אלה היו
ונשאו של המנוח. מכאן – ומכוח קל וחומר – יש בידה עילת תביעה והיה מקום לאפשר
לה את מלוא האפשרות להוכיח את טענתה זו.
ה. בית המשפט קמא, כלל לא נדרש לטענה זו ובחר לדחות את התביעה מהטעם שהמניות
המקנות זכויות לא היו של המנוח שהרי הועברו למשיבים טרם נישואיו למערערת וכי
הוא היה מנהל בחברה "וקיבל שכר ככל שקיבל"... בכך נמנע בית המשפט קמא מלבחון
את הראיות שהונחו לפניו המלמדות לטענת המערערת – כי על אף שהמניות המקנות
זכויות לא היו בידי המנוח, בפועל הכספים והזכויות שהופקדו במהלך חיי הנישואין
מהמניות שהועברו היו שלו. אם אכן כך הם פני הדברים, כל הניתוח המשפטי שערך בית
המשפט קמא צריך להיות שונה. בהינתן שהמערערת והמנוח כפופים למשטר הרכושי
הקבוע בחוק יחסי ממון בין בני זוג, זכאית המערערת למחצית הזכויות של כלל נכסי בני
הזוג, ובכלל זה הכספים והזכויות שהופקו מהחברות להבדיל מהחברות עצמן... הנטל
להחריג כספים וזכויות שהופקדו מהחברות במהלך החיים המשותפים מגדר הנכסים בני
האיזון מוטל על המנוח והמשיבים שנכנסו בנעליו עקב מותו, ובכלל זה כספים שנצברו
במהלך הנישואין, הזכויות ב"ב'ק" ודירת המגורים".
9. בפסק הדין בערעור הראשון, בחלקו האופרטיבי, הוחלט להחזיר את התיק לבית המשפט
קמא על מנת שידון בזכויותיה של צ' שנצברו במהלך הנישואין לרבות בב'ק' ובבית "תוך
מתן צו המתיר למערערת לעיין בתיקי מס הכנסה של המנוח, לרבות בתיקים המתנהלים
במסגרתם, גם אם אלה מתנהלים על שם חברות "y" או "א" ו/או ע"ש המשיבים וזאת
לתקופה הרלוונטית מיום העברת המניות בחברות הנ"ל על שם המשיבים ועד ליום
מותו... בתם העיון, יזומנו הצדדים לבית משפט קמא להשלמת טיעונים על סמך הראיות
שכל צד יראה לנכון להגיש מתיקי מס הכנסה ובית המשפט קמא יידרש לטענות
המערערת מכאן ולטענות המשיבים מכאן – ביחס לסוגיות הנ"ל – ויוציא מלפניו פסק דין
חדש כטוב שכלו".
10. ילדי א' הגישו בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון (בע"מ 277/15) על פסק הדין
בערעור הראשון והיא נדחתה ע"י כב' השופט הנדל ביום 7.5.15 תוך שהוא קבע שהתיק

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1 הוחזר לבית המשפט קמא על מנת "להשלים את התשתית הראייתית הנדרשת לשם
2 הכרעה מושכלת בשאלות שהוצגו".
- 3
4 11. לאחר שהתיק הושב לבית המשפט קמא, התקיים דיון שבמסגרתו נחקרה פקידת שומה
5 ממס הכנסה שהציגה רק מסמכים בודדים ממחשבי מס הכנסה, לאחר שהתברר שעקב
6 חלוף הזמן תיקי מס ההכנסה של א' בוערו. כמו כן, במהלך הדיון נפטרה צ' וילדיה נכנסו
7 בנעליה בהליך (להלן: ילדי צ'). ביום 23.8.18 ניתן פסק דינו השני של בית המשפט קמא ע"י
8 כב' השופט מוטי לוי (להלן: פסק הדין השני).
- 9
10 12. בפסק הדין השני נקבע בין היתר כי:
11
12 "מבחינה ראייתית לא שונה המצב טרם הערעור לאחריו בהיבט לו נדרש בית המשפט
13 המחוזי בפסק דינו... בפועל לא הונחה כל ראיה ממנה ניתן ללמוד על הוכחת הטענה
14 להעברה למראית עין של מניות החברות מהמנוח לילדיו ועל כן לא מצאתי לשנות מפסק
15 הדין".
- 16
17 נקבע גם, שצ' השתתחה בהגשת הבקשה לעיין בתיקי מס ההכנסה של א' בזמן אמת ואין
18 לראות בהתנהלות יורשי א' שהתנגדו להצגת המסמכים, עמדה שיש לזקוף לחובתם.
19 ביהמ"ש קמא דחה גם את טענת צ' לפיה היה קיים בתיק מס ההכנסה "הסכם סודי" לפיו
20 למרות שהמניות הועברו לילדי א', א' הוא הבעלים האמיתי של המניות ולכן כל ההכנסות
21 דווחו על שמו ונקבע שלא הוכח קיומו של הסכם נסתר כזה (להלן: ההסכם הסודי).
- 22
23 13. ילדי צ' לא השלימו גם עם פסק הדין השני והגישו ערעור. לטענתם, היה על ביהמ"ש קמא
24 לבחון מחדש את מכלול הראיות שהוגשו בתיק ולא להסתפק בבחינת הראייה הקשורה
25 לרשות המיסים ובית המשפט קמא לא ביצע את שהוטל עליו לבצע בפסק הדין בערעור
26 הראשון.
- 27
28 14. ביום 15.12.19 ניתן על ידינו פסק הדין בערעור השני (להלן: פסק הדין בערעור השני).
29 בפסק הדין בערעור השני הוחלט שהערעור יתקבל ונפסק בין היתר כי:
30
31 "דין הערעור להתקבל על דרך של החזרת התיק לבית משפט קמא פעם נוספת על מנת
32 שזה יוציא תחת ידו פסק דין חדש לאחר בחינה וניתוח של הראיות שהונחו לפני המותב
33 הראשון שנתן את פסק הדין, בצירוף הממצאים שהוצגו מתיקי מס הכנסה, בכל הנוגע
34 לטענת האישה כי יש בכל אלה כדי ללמד כי העברת המניות הייתה פורמלית וכי אלה היו
35 ונשארו של המנוח. ככל שכך יקבע בית המשפט קמא, ייתן דעתו על הנאמר בסעיף 3(ה)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1 לפסק הדין בערעור לצורך הכרעה בשאלת זכויותיה של האישה בכספים והזכויות
2 שהופקו מהחברות במהלך החיים המשותפים ככל שהופקו כאלה... משהורה בית
3 המשפט של ערעור, בפסק דינו, על עיון בתיקי מס הכנסה כיוון הוא לכך שאלה ישמשו
4 כראיות נוספות לראיות שהיו כבר לפני המותב שנתן את פסק הדין הראשון, וכל אלה
5 יחד, לאחר שהצדדים יזמנו להשלמת טיעון לפניו, ישמשו את בית המשפט קמא למתן
6 פסק דין חדש בטענה של האישה שלא נדונה".
7
- 8 ילדי א' הגישו בקשות רשות ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין בערעור השני (בע"מ
9 361/20 ו- בע"מ 369/20) ובית המשפט העליון מפי כב' השופט הנדל דחה ביום 2.2.20 את
10 הבקשות.
11
- 12 ביום 18.5.22 ניתן פסק דינו השלישי של בית המשפט קמא מפי כב' השופט ליאור בריןגר,
13 שבמסגרתו התקבלה חלקית תביעתה של צ' בכל הנוגע לזכותה לקבל מחצית מהזכויות
14 שנצברו בתקופת חיי הנישואין לרבות בביק' ואולם נדחתה טענתה לשותפות בבית. בית
15 המשפט קמא הורה על מינוי מומחה שייבחן את רווחי החברות בתקופת הנישואין (להלן:
16 פסק הדין).
17
- 18 ילדי א' – נ' ה' (בעמ"ש 32033-07-22) ולי' ת' בצירוף יורשי י' א' ז"ל (בעמ"ש 32237-07-22)
19 - הגישו ערעורים על פסק הדין וטענו שטעה בית המשפט קמא שקבע שלצ' מגיע לקבל
20 זכויות מרכושו של א'. מנגד, ילדי צ' הגישו אף הם ערעור (עמ"ש 3219-11-22) וטענו שמגיע
21 לצ' לקבל גם מחצית משווי הבית. שלושת הערעורים נדונו במאוחד.
22
- 23 **ב. תמצית פסק הדין**
24
- 25 1. במועד נישואיהם של צ' וא' בשנת 1975, לא היה לא' כמעט שום רכוש הרשום על שמו, היות
26 שהוא העביר את מניותיו בחברות לילדיו עוד בשנים 1970-1971.
27
- 28 2. מנכ"ל חברת ביק' מר ג', שחתם על הסכם עם חברת y לבניית ביק', העיד שא' הוא היחיד
29 שהחליט בחברת y שהיתה שותפה עם חברת ק' בביק', והוא קיבל את מלוא רווחי חברת y
30 בגין ביק' לפי חלקו (50%) וזאת בדרך של תשלום דיווידנדים או דמי ניהול עד לשנת 2000.
31 גם חשב חברת y מר לי' העיד כמו מר ג', שא' ניהל בפועל את חברת y וקיבל בפועל את מלוא
32 רווחיה. אף רו"ח של א' מר ר' העיד כך ולדבריו א' היה מדווח על הכנסת החברות ומקבל
33 את כל הכנסותיהן. יש לקבל עדויות אלו שתואמות גם את עדותה של בתו של א' לי' ת',
34 לפיה א' קיבל את מלוא ההכנסות מהחברות והוא ניהל אותן לבדו ללא מעורבות ילדיו. א'

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

- 1 העביר כספים לילדיו לפי שיקול דעתו הבלעדי. גם בת נוספת של א', נ', העידה שאביה ניהל
2 את החברות והיא לא הייתה מעורבת בכך. א' העיד שהשאיב בידיו את מניית הניהול והוא
3 זה "שבפועל ניהל את החברות וקיבל את מלוא רווחיהן".
- 4
5 א' וצ' חתמו פעמיים על הסכמי ממון – אחד בשנת 1988 ואחד בשנת 1989. בשני ההסכמים
6 נאמר שא' הוא בעל המניות בחברות. ההסכמים לא אושרו ואולם עולה מהם ששני בניה"ז
7 התייחסו למניות החברות כשייכות לא'. מר ג' העיד שהסכם אחד נחתם במשרדו והיה ברור
8 שא' מתייחס למניות כשייכות לו, למרות שהן היו רשומות ע"ש ילדיו. בסעיף 5 להסכמי
9 הממון נאמר שחלק מהמניות נרכש ממר מ' נ' "במימון שבחלקו היה משותף לשני
10 הצדדים". א' חתם על ההסכמים וחתימתו היא בבחינת הודאת בעל דין לכך שהאישה
11 השקיעה כסף ברכישת חלק מהמניות.
- 12
13 ביום 22.11.89 א' חתם על צוואה ובצוואתו הוא חזר כמה פעמים על כך שהמניות שלו
14 למרות שלכאורה הוא העביר אותן לילדיו בשנת 1970. גם בתרשומת בכתב ידו של א' מיום
15 24.3.75 התייחס א' למניות כרכוש שלו, למרות שלכאורה הוא העביר אותן לילדיו כחמש
16 שנים קודם למועד זה.
- 17
18 א' הודה בחקירתו שהיה מסמך שעליו חתמו ילדיו לפיו הבעלים האמיתיים של המניות הוא
19 א' והודאתו בדבר קיומו של מסמך כזה "מהווה הודאת בעל דין". בתו של א' נ' ה', העידה
20 שלא זכור לה אם היה מסמך כזה ו"קשה לקבל שהעדה לא זוכרת קיומו של מסמך כה
21 מהותי" ולכן מסתבר שהעברת המניות לילדיו הייתה פיקטיבית כפי שטוענת צ'.
- 22
23 ילדי א' התנגדו בשעתו לקבל מידע מתיקי מס ההכנסה של א' ולכן חזקה שלו הובאו אותן
24 ראיות לבית המשפט, הן היו פועלות נגדם. מתיקי מס הכנסה עלה שא' דיווח למס הכנסה
25 שהוא קיבל דיווידנדים מהחברות בשנים 1994-1999 ומהמסמכים שהוצגו וכן מעדות
26 פקידת השומה עולה שא' קיבל דיווידנדים מהחברות. ב"כ ילדי א' מנעו מפקידת השומה
27 לענות על השאלה האם ייתכן שהכנסות מדיווידנדים ידווחו כהכנסות של נישום שאינו בעל
28 מניות בחברה, אם אין הסדר ספציפי עם רשויות המס.
- 29
30 מי שניהל את החברות וקיבל את הרווחים מהן היה א'. לכן "העברת המניות לילדיו הייתה
31 פורמאלית בלבד, הנתבע היה ונשאר הבעלים בפועל של החברות". למרות שלא ידועה
32 הסיבה שבגינה א' העביר את המניות לילדיו, מהראיות עולה שהרישום "נעשה לכאורה
33 בלבד, בעוד הבעלות הממשית בחברות, על מלוא נכסיהן ורווחיהן, נשארה בידי הנתבע
34 ובמאזן ההסתברות שוכנעתי כי המסמך נחתם ע"י הנתבע וילדיו ודווח לרשויות המס,
35 כפי שנטען ע"י התובעת".
- 36

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1 לכן, "רווחים זכויות ונכסים שהתקבלו אצל החברות בתקופת הנישואין, משותפים לשני
2 הצדדים והתובעת זכאית למחציתם".
- 3
4 9. בכל הנוגע לבית – הבית היה שייך לחברת X והועבר לילדי א' בשנת 1986. מעדותו של מר
5 נ' עולה שהמגרש שעליו נבנה הבית נרכש בשנת 1972 ע"י חברת X וחברת Z. בשנת 1972
6 פוצל המגרש לכמה מגרשים קטנים. מימון הבנייה נעשה באמצעות נטילת משכנתאות
7 שלקחה חברת X. נבנו שני בתים על המגרש ותמורת מכירת בתים אלו מימנה את בניית
8 הבתים הנוספים לרבות הבית. עובדות אלו נתמכו גם בעדויות של רו"ח ר, עו"ד פ' והקבלן
9 מ'. הבית נשאר בבעלות חברת X ובשנת 1985 הוא הועבר מהחברה לא' ומיד לאחר מכן
10 לילדיו. לפי עדות עו"ד פ' שייצגה את א', רישום הבית ע"ש א' לתקופה קצרה של כמה
11 חודשים נבע מדרישה פרוצדורלית בלבד ואולם הרישום ע"ש הילדים נעשה באותו מועד.
- 12
13 10. בניגוד להעברת המניות, העברת הבעלות בבית לילדים איננה פיקטיבית או פורמאלית
14 בלבד. המגרש נרכש ע"י החברה שנים לפני נישואי הצדדים. מימון בניית הבית נעשה
15 בהלוואות משכנתא והבית הועבר מהחברה ישירות לילדי א'. צ' ידעה שא' מעניק מתנות
16 לילדיו והיא לא ראתה בכך כל פסול. גם צ' העבירה רכוש רב שלה לילדיה.
- 17
18 11. לכן, הבית אינו נכס שהצטבר אצל א' בתקופת הנישואין. המגרש היה בבעלות חברה עוד
19 לפני נישואיהם והבנייה של הבית מומנה ממכירת בתים אחרים שנבנו קודם על המגרש
20 שלצורך בנייתם החברה נטלה משכנתא עוד לפני נישואי הצדדים.
- 21
22 12. הבית נרשם ע"ש ילדיו של א' בשנת 1986 וצ' ידעה על כך לפחות משנת 1993, עת חתמו
23 הילדים על התחייבות המאשרת לה לגור בבית לכל ימי חייה. גם בנה של צ' הוחתם באותו
24 מועד על כך שהוא מצהיר שלמרות שהוא יכול להתגורר בבית, אין לו זכויות בבית. משצ'
25 ביקשה שילדיו של א' יחתמו על התחייבות שתאפשר לה לגור בבית כל חייה, עולה שהיא
26 הייתה מודעת לכך שאין לה זכויות בבית הרשום ע"ש ילדי א'.
- 27
28 13. צ' אף הייתה מודעת לצוואות השונות שערך המנוח, לרבות הצוואה מיום 22.11.89 ולכן
29 היה ידוע לה שהבית שייך לילדי א' ולא לבניה"ז. צ' גם אישרה בעדותה שהיא התייעצה עם
30 בן דודה שהוא עורך דין ביחס לצוואתו של א', העירה הערות לצוואתו והסכימה לנוסח
31 האחרון של אותה צוואה.
- 32
33 14. לכן, צ' אינה שותפה בבית "אולם היא שותפה בזכויות ונכסים של החברה שנצברו
34 בתקופת הנישואין. אשר לב'ק', שהוא אחד מנכסי החברות ודינו כדין שאר נכסי החברות
35 כאמור לעיל. לאור האמור, יש למנות מומחה שיבחן מהם רווחי החברות כאמור".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1
2 **ג. תמצית טענות ילדי א' בערעוריהם (עמ"ש 32033-07-22 ועמ"ש 32237-07-22)**
- 3
4 1. בית המשפט קמא "איין" את ההליכים שהתקיימו כעשרים שנה, ביטל את הקביעות
5 העובדתיות של המותבים הקודמים ויצר "תשתית עובדתית" חדשה שהביאה לתוצאה
6 מוטעית. בית המשפט קמא התבסס על עדויות שלא היו ולא נבראו והתיאור העובדתי נעדר
7 כל קשר לראיות. פסק הדין אף נתן הוראות ביחס לחברות שכלל לא היו צד להליך.
8
9 2. פסק הדין ניתן ע"י מותב שלא שמע את הראיות וקביעותיו הפוכות ממסקנות המותב
10 הראשון ששמע את הראיות וממסקנות המותב ששמע את פקידת השומה כשהעידה בנוגע
11 לטענה בדבר ההסכם הסודי שצ' התעקשה על קיומו. בנוסף, טעה ביהמ"ש כשהפך את נטלי
12 הראייה בתיק וקבע שעל ילדי א' היה מוטל להוכיח שלא היה קיים הסכם סודי.
13
14 3. במקרה דנן לא חל הכלל לפיו ערכאת הערעור לא תתערב בממצאי עובדה ומהימנות, שהרי
15 המותב שנתן את פסק הדין לא שמע את העדים ואין לערכאה הדיונית יתרון על פני ערכאת
16 הערעור.
17
18 4. בית המשפט קמא ערך איזון משאבים חד צדדי, הרים את מסכי ההתאגדות של החברות
19 והעניק ליורשי צ' זכויות בנכסים השייכים לחברות. בניגוד לאמור בפסק הדין, א' מעולם
20 לא הודה בקיומו של הסכם סודי המלמד שהעברת המניות בחברות היה פיקטיבי. לא קיים
21 אף עד שהעיד שראה את ההסכם הסודי הנטען. מסקנות בית המשפט קמא "עומדות
22 בסתירה לעקרונות יסוד בדיני חברות, בדיני ממון ומשפחה ובדיני ראיות". פסק הדין אף
23 אינו מנומק כראוי.
24
25 5. לצ' וא' הייתה כוונה ברורה שלא להעביר לצד השני רכוש שנצבר לפני הנישואין והוסכם
26 ביניהם שכל צד יוכל להעביר את נכסיו לילדיו. צ' העידה שהיא העבירה לילדיה רכוש רב
27 והייתה ביניהם הסכמה על הפרדה רכושית מלאה. הקביעות שנקבעו בפסק הדין הראשון
28 לפיהן אין בסיס לטענת צ' שהעברת המניות לילדים הייתה למראית עין, לא בוטלו בפסקי
29 הדין בערעורים והן שרירות וקיימות. גם הקביעות שנקבעו בפסק הדין השני לא שונו בפסק
30 הדין בערעור השני. בצדק נקבע בפסק הדין הראשון שא' העביר את המניות ללא קשר
31 לנישואיו לצ', "בגלוי ולא בהסתר" וברור שהעברה לא נעשתה על מנת לסכל את זכויותיה.
32
33 6. לכן, השאלה היחידה שהושבה להכרעת בית המשפט קמא לאחר פסק הדין בערעור השני
34 הייתה האם לאור התוספת הראייתית שנובעת מהמסמכים המסוימים שגולו מתיק מס

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

- 1 ההכנסה ומעדות פקידת השומה, יורשי צ' הרימו את הנטל להוכחת טענתם שהעברת
2 המניות לילדי א' בשנת 1971 נערכה באופן פיקטיבי ולמראית עין. ביהמ"ש קמא חרג
3 מהפררוגטיבה שניתנה לו והוציא תחת ידיו פסק דין חדש "הנעדר כל קשר לתשתית
4 הראייתית שבתיק", תוך שהוענקו לילדי צ' זכויות בחברות עצמן ובנכסיהן, חרף העובדה
5 שצ' חזרה בה מטענותיה ביחס לזכויות בחברות עצמן.
- 6
7 לילדי א' נגרם עיוות דין. לא הובא בדל ראייה שהוכיח שהמניות הועברו לילדים באופן
8 פיקטיבי. על צ' היה מוטל נטל מוגבר וכבד להוכיח שהרישום אצל רשם החברות אינו נכון
9 והיא לא עמדה בו. בניגוד לקביעה בפסק הדין, לא די במאזן הסתברות רגיל להוכחת טענה
10 לעסקה פיקטיבית. הוכח גם שא' לא קיבל את הדיווידנדים ומי שקיבלם היו ילדיו שהם
11 בעלי המניות בחברות. אף אם טענת צ' נכונה והמניות שייכות היו לא', מדובר ברכוש חיצוני
12 שנרכש ע"י המנוח לפני הנישואין ולצ' לא הייתה כל זכות בו. העובדה שא' ניהל את החברות
13 לא מלמדת שיש לו בעלות בהן. גם אם המניות היו שייכות לא', הרי הדיווידנדים שהוא
14 קיבל במהלך השנים ככל שקיבל, שימשו למימון רמת החיים הגבוהה של בני הזוג וברור
15 שאין לצ' זכות לקבלם בשנית. צ' יכולה הייתה לבקש לעיין במסמכי מס הכנסה בזמן אמת
16 כשא' היה עדיין בין החיים, על מנת להוכיח את טענתה שהיה קיים הסכם סודי בין א'
17 לילדיו ואולם היא לא פעלה במועד סביר. הועברו אליה עוד בשנת 2003 תיקי מס ההכנסה
18 של א' והיא נמנעה מלחקור את העדים בנושא זה והגישה לראשונה בקשה לעיין בתיקו של
19 א' רק בשנת 2008, שש שנים לאחר פטירתו ולאחר שהתיק שלו בוער במס הכנסה. זכות
20 החיסיון אינה ניתנת לוותר ולא ניתן היה לרמוס את סודיות הנתונים של בעלי המניות
21 בחברות.
- 22
23 מר ג' שעליו הסתמך ביהמ"ש קמא, חזר בו בחקירתו מדבריו בתצהירו (עמ' 80 לפרוטוקול
24 מיום 5.7.04). א' מעולם לא הודה שהיה הסכם סודי עם ילדיו ביחס למניות בחברות.
25 אדרבא, הוא העיד שכלל לא היה קיים מסמך כזה (עמ' 7 שורה 24 לפרוטוקול מיום
26 22.4.01). לכן, טעה ביהמ"ש קמא כשקבע שקיימת הודאת בעל דין מצדו של א'. גם ר"ח
27 ר' העיד שלא ידוע לו על מסמך כזה (עמ' 17 שורה 13 לפרוטוקול מיום 20.5.03) ואף עורכת
28 דינו הקבועה של א' העידה שלא ערכה מסמך כזה. בניגוד לנאמר בפסק הדין, גב' ל' ת' לא
29 העידה שאביה קיבל את מלוא ההכנסות מהחברות ובתו גב' נ' ה' העידה שכל השנים
30 הדיווידנדים הועברו אליה ואל אחיה ולא לאביהם.
- 31
32 ביהמ"ש קמא התעלם מהעדויות הרבות, לרבות של ר"ח ר', לפיהן א' לא קיבל את
33 הדיווידנדים מהחברות והם הועברו רק לילדיו שהיו בעלי המניות.
- 34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

10. טעה ביהמ"ש קמא כשהסתמך על הסכמי הממון. הסכמי הממון לא אושרו והם חסרי תוקף משפטי וראייתי. בנוסף, בית המשפט קמא ביצע איזון משאבים חד צדדי והתעלם מרכושה של צ', לרבות רכוש שהעבירה לילדיה.
11. מניות חברת y המאוזכרות בהסכמי הממון ובצוואה הן לא המניות שהועברו ע"י א' לילדיו. מדובר במניות אותן א' התעתד לרכוש משותפו בחברת y בשיעור של 5% ואולם בסופו של דבר הוא לא רכש אותן אלא חברת ק' רכשה אותן. גם צ' אישרה שמדובר במניות אחרות הקשורות לחנות בב'ק'.
12. ב'ק' נבנה באמצעות עסקת דילול מניות עם בעלי המניות בחברת y, כשחלק ממניות y עברו לחברת ק' בתמורה לכך שהיא התחייבה לבנות את הבניין על המגרש שהיה בבעלות חברת y. מניות y שהיו בבעלות ילדי א' קטנו מ – 50% ל – 25% כתוצאה מעסקה זו. מכאן, שבניין זה מהווה חלק מזכויות חברת y שצ' הסכימה שאין לה זכויות בה, שהרי היא עתרה רק לזכויות שאי יצר והרוויח מהחברות במהלך הנישואין ולא לזכויות בחברות עצמן. ב'ק' הוא נכס בבעלות חברת y השייכת גם לילדי א' ויש להם בחברה זו מניות מיעוט. כל המימון לרכישת הקרקע שעליה נבנה ב'ק' מקורו בחברת y בלבד והבנייה של ב'ק' מומנה ע"י חברת ק'.
13. הכלל הוא ש"טעם הפרי כטעם העץ" ולכן צ' לא הייתה זכאית לקבל חלק מעליית ערך "העץ" שאינו נכס בר איזון. א' וצ' מעולם לא פתחו חשבון בנק משותף והסכימו על הפרדת רכוש.
14. טעה ביהמ"ש קמא שהורה על מינוי מומחה. כמו כן, לא ניתן לבחון רק את נכסי א' ולא את נכסי צ' במסגרת איזון משאבים. לא ניתנו גם הוראות ראויות למומחה. לא היה מקום לבחון את "רווחי החברות" אלא רק את הדיווידנדים שחולקו.
- ד. **תמצית טענות ילדי צ' בתשובה לערעורי יורשי א'**
1. בפסק הדין בערעור הראשון נקבע שצ' זכאית למחצית מכל מה שא' צבר במהלך הנישואין אם יוכח שעל אף שהמניות לא היו בבעלותו, בפועל הכספים והזכויות שהופקו מהן היו שלו. דברים אלו נשנו גם בפסק הדין בערעור השני. לפיכך, זכאותה של צ' כבר נקבעה בפסקי דין מחוזיים חלוטים וכל שנותר לברר לאחר שהתיק הוחזר שוב לביהמ"ש קמא, הוא האם יש בראיות שהוגשו בכדי לבסס את העובדה שהעברת המניות הייתה פורמאלית בלבד אולם מהותית הם נותרו בידי א'.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

- 1
- 2 ביהמ"ש קמא קבע בפסק הדין שהוכח שהעברת המניות לילדי א' הייתה פורמאלית בלבד
- 3 וא' נשאר הבעלים של החברות ופירותיהם. בהתאם לפסק הדין בערעור השני, הנטל לסתור
- 4 את זכאותה של צ' בזכויות שנצברו במהלך הנישואין לרבות בביק' והבית, הוטל על יורשי
- 5 א'. ברם, א' ויורשיו לא סתרו זאת.
- 6
- 7 בצדק נקבע בפסק הדין שא' קיבל את הפירות מהחברות. הגב' לית' בתו של א' אישרה
- 8 שההכנסות עברו לאביה והוא החליט למי וכמה להעביר לילדיו (עמ' 7 לפרוטוקול מיום
- 9 19.2.06). המנוח בעצמו אישר בחקירתו שכל ההכנסות מהחברות הועברו לחשבונו (עמ' 8
- 10 שורה 3 לפרוטוקול מיום 22.4.01). בנוסף, בהסכמי הממון שערכו בניה"ז בשנת 1988
- 11 ובשנת 1989 א' התייחס למניות כמניות שלו. גם בצוואתו של א' מיום 22.11.89, א' מתייחס
- 12 למניותיו בחברת y כמניות שלו ואף בתרשומת שערך בשנת 1975 הוא מציין שמניות y שלו,
- 13 למרות שכבר שנים קודם לכן, הוא העביר אותן לילדיו.
- 14
- 15 חשב חברת y מר' ל' העיד שא' קיבל כל השנים את דמי הניהול ורו"ח של א' מר' ר' העיד
- 16 שכל ההכנסות מביק' וחברת y היו ע"ש א'. מנכ"ל חברת ק' העיד שהבין מא' שרישום
- 17 המניות ע"ש הילדים היה פורמאלי בלבד ובמהלך הבנייה רק א' התנהל מולו והיה עמו
- 18 בקשר שוטף ודמי השכירות בגין חלקו של א' בחברת y עברו לא' באופן אישי.
- 19
- 20 תיק מס ההכנסה של א' בוער עקב חלופי הזמן. מהמסמכים הבודדים שנותרו עולה
- 21 שהדיוידנדים דווחו בתיקו של א' במס הכנסה. ילדי א' התנגדו לגילוי התיקים שלהם ושל
- 22 החברות במס הכנסה ולאור החיסיון הקיים בדין, לא ניתן היה לעיין בתיקיהם אלא רק
- 23 בתיקי א' שכאמור בוערו. משילדי א' לא המציאו את הדוחות שלהם שיכלו לסתור את
- 24 טענת צ' ולהוכיח את טענתם שהם אלו שקיבלו את הדיוידנדים מהחברות, עולה שאכן
- 25 הוכחה טענת צ' שמי שקיבל את הדיוידנדים מהחברות היה א' ולא ילדיו. גם פקידת
- 26 השומה שהעידה, אישרה שמשמעות המינוח "שדה 055" שרשום במסמכי רשות המיסים
- 27 ביחס לא', כוונתו להכנסה מדיוידנד. ילדי א' סירבו להתיר לעיין בתיקו של אביהם בשנת
- 28 2008 בהתאם לצו השיפוטי שניתן והם אלו שגרמו לכך שלא ניתן היה לקבל מסמכים אלו,
- 29 מאחר שהתיק בוער בשנת 2012.
- 30
- 31 בנוגע לביק': חברת y רכשה בשנת 1981 – שש שנים לאחר נישואי בניה"ז – את המגרש
- 32 שעליו נבנה הבניין. בניית הבניין הסתיימה בשנת 1990. מדובר בנכס חדש שכל רכישתו
- 33 וייזומו, החל מרכישתו וכלה בסיום בנייתו, בוצעו במהלך הנישואין ולכן הוא נכס בר איזון.
- 34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

7. פסק הדין הראשון ופסק הדין השני בוטלו ע"י ערכאת הערעור ולכן אין להתבסס עליהם כלל והם חסרי תוקף. בנוסף, אין רלוונטיות לטענת יורשי א' שבני הזוג שמרו על הפרדה רכושית, מאחר שחלים עליהם הוראות חוק יחסי ממון והם לא ערכו הסכם ממון כדין.
8. צ' לא צברה שום רכוש במהלך הנישואין, היות שהיא הייתה עקרת בית ולא היה קיים רכוש שיש לאזן מצידה. מה גם, שא' לא הגיש מעולם תביעה לאיזון רכושה של צ'. המומחה שמונה מטעם בית המשפט יערוך את התחשיב, כאשר יורשי א' יוכלו להעביר אליו כל נתון רלוונטי.
9. טענת המערערים לפיה מניות חברת y המאוזכרת בהסכמי הממון ובצוואה מתייחסות למניות שמעולם לא נרכשו, מהווה טענה בעל פה כנגד מסמך בכתב, מה גם שבהסכמי הממון נאמר שהן "נרכשו" בלשון עבר. ממסמכים אלו ברור שא' התייחס למניות y כשייכות לו בלבד. א' העביר את הסכם הממון משנת 1988 לרו"ח ר' והדבר מלמד שהוא חתם עליו מרצון חופשי והעברת המניות ע"ש הילדים הייתה פורמאלית בלבד.
- ה. **תמצית טענות ילדי צ' בערעורם – עמ"ש 32619-11-22**
1. טעה בית המשפט קמא כשקבע שצ' לא זכאית למחצית מהזכויות בבית. הבית נבנה שבע שנים לאחר נישואיה לא' ומאז ועד לפרידתם היה זה בית המגורים היחיד והמשותף שלהם שאותו הם בנו יחדיו במהלך הנישואין. בפסק הדין בערעור הראשון נקבעה זכותה העקרונית של צ' בבית ונפסק שעל א' מוטל הנטל לסתור את זכאותה בבית והוא לא סתר זאת. משקבע ביהמ"ש קמא שעל אף שהמניות לא היו בידי המנוח, הזכויות והכספים שהופקו במהלך חיי הנישואין היו שלו, הנטל להחריג את הבית ממסת הנכסים בני האיזון הוטל על המשיבים.
2. טעה ביהמ"ש קמא שהתעלם מהעובדה שהבית נבנה במהלך הנישואין, הוא תוכנן במשותף ע"י בני הזוג ונבנה על ידי שניהם, הוא נועד לשמש מקום למגוריהם, צ' הייתה מעורבת בכל פרט של תכנון הבית ובניה"ז התגוררו בו ברציפות כ – 18 שנים באורח חיים הרמוני ומשותף בכל תקופת הנישואין ועד להגשת התביעה.
3. למרות שהקרקע שעליו נבנה הבית נרכשה ארבע שנים לפני הנישואין, ההלוואה שניטלה לרכישתו נפרעה במשך שנים מתוך הכנסות החברה, הכנסות שהן משותפות לבניה"ז. כמו כן, כל הבנייה מומנה ובוצעה בתקופת הנישואין ולכן קיים שיתוף גם בבית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

- 1 טעה ביהמ"ש קמא שהתעלם מעדות קבלן הבית מ' שהעיד שצ' היתה מעורבת בבנייה
2 ומעדות מעצב הפנים של הבית ש' שהעיד שצ' ליוותה את עבודתו בבית.
3
4 טעה ביהמ"ש קמא שהתעלם מכך שהבית היה רשום על שם המנוח עד שהוא העביר אותו
5 לילדיו במתנה בשנת 1986, לאחר 12 שנות נישואין, מבלי לספר על כך לצ'. בנוסף, שובר מס
6 רכוש שולם ביום 23.10.80 על ידי "א' א' וצ'" והם נרשמו כבעלים הרשומים ולא החברה.
7 המשיבים סירבו לגלות את המסמכים מתיק מס הרכוש של הבית והדבר פועל לחובתם.
8
9 לאחר שצ' גילתה את דבר העברת הבית לילדי א', היא החליטה שלא לערער את הנישואין
10 ולא לתבוע את בעלה והסתפקה בלית ברירה בהתחייבותם של ילדי א' לאפשר לה זכות
11 מגורים למשך כל חייה. אף לאחר העברת הבית ע"ש ילדיו, א' התייחס לבית כשלו והוריש
12 אותו בצוואתו. בצוואה א' התייחס לבית כ"דירת מגורינו" והעניק לצ' זכות מגורים לכל
13 ימי חייה בבית.
14
15 כשם שנקבע בפסק הדין שצ' זכאית למחצית מפירות המניות שהועברו לילדי א' לפני
16 נישואיהם, קל וחומר שהיה צריך לקבוע שהבית הוא משותף, שעה שהזכויות עברו לילדים
17 במהלך הנישואין וללא ידיעת צ'. מכל הנימוקים הנ"ל יש לקבוע שצ' זכאית למחצית
18 הזכויות בבית.
19
20 **1. תמצית טענות המשיבים ילדי א' לערעור יורשי צ' - עמ"ש 32619-11-22**
21
22 שלושה מותבים, בשלושה פסקי דין שונים, קבעו פעם אחר פעם שלצ' לא מוקנות שום
23 זכויות בבית. הקביעות העובדתיות לא נסתרו מעולם. מעולם לא נקבעה "זכאות עקרונית"
24 של צ' בבית במסגרת פסקי הדין בערעורים. נפסק ע"י שלושה מותבים שונים, שלא בוצעה
25 העברה לילדים למראית עין והבעלות בבית אינה פיקטיבית או פורמאלית בלבד.
26
27 העברת הבעלות בבית מחברת X לא', בטרם שהבית עבר כעבור כשלושה חודשים לילדיו,
28 נעשתה על פי "דרישה פרוצדוראלית בלבד" ומהותית הבית עבר מהחברה ישירות לילדיו.
29
30 צ' ידעה במשך כל השנים שאין לה כל חלק ונחלה בבית. לא בכדי ערעור זה הוגש באיחור
31 והוא נועד רק להוות משקל נגד לערעור ילדי א'. הבית נבנה על קרקע שנרכשה ע"י חברת X
32 לפני הנישואין ובנייתו קודמה ע"י החברה ממקורותיה העצמאיים שקדמו להיכרות בין
33 בניה"ז. כבר בשנת 1986 א' העביר את הבית לילדיו, צ' ידעה זאת ולכן היא פעלה להבטחת
34 זכותה למגורים בבית למשך ימי חייה ואף לאפשר לבנה להמשיך ולהתגורר בבית.
35 לבקשתה, א' אף כלל בצוואתו הוראה לפיה צ' תוכל להתגורר בבית למשך כל חייה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

- 1
- 2 ברור שצ' ידעה שאין לה כל זכות בבית והיא בגדר בת רשות בלבד ולכן ביקשה רשות מילדיו
- 3 של א' להתגורר בבית לכל ימי חייה. הבית לא הועבר לילדיו של א' במחטף אלא כתוצאה
- 4 מתכנון לפיו הוא יעבור מהחברה לבעלי מניותיה - ילדי א'.
- 5
- 6 בפסק הדין הראשון - שניתן ע"י המותב היחיד ששמע את העדים ולכן יש עדיפות
- 7 לקביעותיו - נקבע שהבית היה בבעלות חברת X עוד בטרם נישואי בניה"ז ולכן לצ' אין
- 8 זכויות בבית. ילדי צ' מבקשים להשיג על קביעות עובדתיות שניתנו על יסוד ראיות מוצקות
- 9 והתרשמות מהעדים. הוכח שהבית תוכנן לפני שא' הכיר את צ', בנייתו החלה לפני
- 10 נישואיהם, הבית נבנה כחלק מפעילות עסקית של חברת X ולא על מנת לשמש מגורים
- 11 לבניה"ז. המניות בחברת X עברו לילדי א' עוד בשנת 1971. צ' ידעה היטב שבשנת 1986
- 12 הזכויות בבית הועברו ע"ש ילדי א'.
- 13
- 14 בפסק הדין בערעור הראשון לא נקבע שלצ' קיימת זכאות עקרונית בבית. אדרבא, על פי
- 15 חוק יחסי ממון, מדובר בנכס שהיה בבעלות חברת X לפני נישואי הצדדים ובניית הבית
- 16 מומנה ע"י הלואה שהחברה נטלה לפני נישואי בניה"ז. בנוסף, הבית כלל לא היה בבעלותו
- 17 של א' ולכן הוא לא מהווה נכס בר איזון ובניה"ז הסכימו על משטר של הפרדת רכוש
- 18 מוחלטת.
- 19
- 20 צ' לא הרימה את הנטל להוכחת שיתוף ספציפי בבית. מדובר בנישואים שניים בגיל מבוגר,
- 21 ללא ילדים משותפים כשהמגרש עליו נבנה הבית נרכש שנים לפני שבניה"ז נישאו ולכן אין
- 22 לצ' כל זכות בבית והיא ידעה זאת היטב ופעלה לעגן עבודה רק זכות מגורים בבית לכל
- 23 חייה. גם צ' העבירה נכסים רבים שלה לילדיה במהלך הנישואין לא'.
- 24
- 25 הבית נבנה מכספי חברת X שפיצלה את המגרש ומתמורת מכירת הבתים האחרים שנבנו
- 26 על המגרש עוד לפני נישואי בניה"ז, מומנה בניית הבית. צ' הודתה שהיא לא השקיעה בבית
- 27 דבר מכיסה. הבית לא נועד מלכתחילה לשמש למגורי בניה"ז והוא לא תוכנן לשמש למגורי
- 28 זוג מבוגר, מאחר שיש לו חמישה מפלסים. צ' רצתה לעבור ולהתגורר בבית וילדיו של א'
- 29 ניאותו לבקשתה ואפשרו לבניה"ז להתגורר בבית כברי רשות. א' אף העניק לצ' בתקופת
- 30 נישואיהם מחצית מהדירה ברח' ח' וכן מחצית מזכויות בדירה נוספת ובחנות. מכאן שכל
- 31 שאכן הייתה הסכמה על העברת מחצית מהזכויות בבית לצ', הדבר היה מעוגן בכתובים
- 32 ובמסמכים, כפי שהדבר נעשה ביחס לנכסים הנ"ל שהועברו ע"ש צ'. העובדה שצ' סייעה
- 33 בעיצוב הבית, לא מלמדת שיש לה בו זכות קניינית כלשהי. מכל הנימוקים הנ"ל, יש לדחות
- 34 את הערעור.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
- ז. דיון והכרעה
1. ילדי א' צודקים שבמקרה דן, אין לערכאה הדיונית שנתנה את פסק הדין יתרון על ערכאת הערעור, מאחר שפסק הדין ניתן ע"י מותב שלא שמע את העדים ולא התרשם מהם. לפיכך, יש לבחון את נכונות הסקת המסקנות של הערכאה הדיונית מהעדויות והמסמכים שהוגשו לביהמ"ש קמא ויש לברר גם, האם בית המשפט קמא הסיק את המסקנה המשפטית הנכונה לאור העובדות שהוכחו.
2. מאידך, ילדי צ' צודקים, שאין להסתמך על הקביעות בפסק הדין הראשון ובפסק הדין השני, היות שהן בוטלו בעקבות הערעורים שהגישה צ' ויש לבחון את פסק הדין לאור העקרונות שנקבעו בפסקי הדין שניתנו בערעור הראשון ובערעור השני שהם חלוטים.
- (א) **ערעורם של ילדי א' (עמ"ש 32033-07-22 ועמ"ש 32237-07-22)**
3. בפסק הדין בערעור הראשון נקבע שעל ביהמ"ש קמא לקבוע האם למרות שהמניות הועברו ע"ש ילדי א' והן שייכות להם בלבד, "בפועל הכספים והזכויות שהופקו במהלך חיי הנישואין מהמניות שהועברו" היו של א'. אם יתברר שכך היה, הרי שעל פי חוק יחסי ממון "זכאית המערערת למחצית הזכויות של כלל נכסי בני הזוג ובכלל זה הכספים והזכויות שהופקו מהחברות להבדיל מהחברות עצמן... משכך, הנטל להחריג כספים וזכויות שהופקדו מהחברות במהלך החיים המשותפים מגדר הנכסים בני האיזון מוטל על המנוח והמשיבים שנכנסו בנעליו עקב מותו, ובכלל זה כספים שנצברו במהלך הנישואין, הזכויות ב"ב'ק" ודירת המגורים".
4. נבחן אפוא ראשית, האם קביעתו של ביהמ"ש קמא לפיה הזכויות והפירות שהופקו מהחברות במהלך כל שנות הנישואין היו שייכות לא', נכונה. לאחר עיון בטענות הצדדים ובאסמכתאות הרבות, אני סבור שאין להתערב במסקנה זו של ביהמ"ש קמא, מאחר שהיא מעוגנת היטב בעדויות ובמסמכים שהוצגו כפי שיפורט להלן.
5. (א) **עדותה של ל' ת' בתו של א' – גב' ת' אישרה שכל השנים, ההכנסות מהחברות עברו אל אביה א' והוא החליט מה לעשות בהכנסות וכל הפעילות בחשבון הבנק שלו נעשתה על ידו בלבד (עמ' 8 לפרוטוקול מיום 19.2.06 שורות 20-27 ועמ' 9 שורות 24-25).**
6. (ב) **הסכם הממון שעליו חתמו בניה"ז בינואר 1988 – בהסכם התחייב א' להעביר את הפירות שינבעו מ"מניות הבעל בחברת y... ואשר הזכויות הנלוות להן יתייחסו, בין השאר,**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1 לשטח מסחרי בגודל של 125 מ"ר ההולך ומוקם בחזית הנכס...ברח' ת'...יעברו לזכות
2 האישה משך כל ימי חייה...". בסעיף נוסף בהסכם זה, התחייב א' להעביר לצ' "אותה
3 כמות של מניות בחברת Y" המתייחסות לשטח מסחרי בחזית אותו נכס. כמו כן, נקבע
4 בסעיף 5 להסכם זה כי: "הצדדים מאשרים בזאת כי המניות הנ"ל ו/או הזכויות הנלוות
5 אליהן נרכשו במימון שבחלקו היה משותף לשני הצדדים להסכם ממון זה".
6
7 למרות שהסכם ממון זה לא אושר כחוק, ניתן ללמוד ממנו על הלך הרוח של בינה"ז ועל
8 אומד דעתם. מר ג' מנהל חברת ק' העיד כי הוא נחתם במשרדו וא' העניק לו עותק למשמרת
9 לבקשת צ' (סעיפים 18-22 לתצהירו ועמ' 86 לפרוטוקול מיום 5.7.04 שורות 19-20 ועמ' 87
10 שורות 13-14). נכתב על ההסכם כי מר ג' מאשר קבלת העתק "מהמסמך הנ"ל ביום
11 20.3.88". מר ג' הצהיר כי: "במהלך הפגישה א' לא אמר לצ' כי מניות Y אינן רשומות על
12 שמו וא' התנהג באופן חד משמעי כבעלים לכל דבר וכמי שיכול להתחייב להעביר לה את
13 הזכויות על פי ההסכם" (סעיף 23 לתצהירו). ההסכם מלמד על אומד דעתו של א', שראה
14 עצמו כבעלים של אותן מניות בחברת Y ולכן העניק חלק מהן לצ' בהסכם הממון. טענת
15 ילדי א' כי מדובר היה במניות שא' התעתד לרכוש ולבסוף לא רכש ולא במניות חברת Y
16 שהוא כבר העביר להם, אינה מתיישבת כלל עם לשון ההסכם שבו נאמר כי המניות הנ"ל
17 "נרכשו" בלשון עבר וטענה זו היא בגדר השערה בלבד שלא הוכחה כדבעי.
18
19 **8. (ג) הסכם הממון שעליו חתמו הצדדים בשנת 1989** – גם בהסכם זה התחייב א' ש"הפירות
20 נטו...שינבעו מאותה כמות של מניות הבעל בחברת Y...בגין הנכס ברח' ת'...הן פירות
21 הנובעות מהמניות הנ"ל ביחס להשכרת השטח הנ"ל...הן פירות כנ"ל ביחס לכספי
22 תמורת השטח למקרה של מכירתו – יעברו לזכות האישה משך כל ימי חייה". גם כמות
23 מניות נוספת בחברת Y והזכויות הנלוות אליהן יעברו לצ'. נקבע גם בסעיף 5 להסכם זה
24 שהמניות והזכויות הנ"ל "נרכשו ממר מ'נ' במימון שבחלקו היה משותף לשני הצדדים".
25
26 **9.** האמור לעיל ביחס להסכם הממון מינואר 1988 חל גם על הסכם ממון זה ומלמד שא' ראה
27 במניות חברת Y חלק מרכושו שלו.
28
29 **10. (ד) צוואתו בעדים של א' מיום 22.11.89** - בצוואה זו מצווה א' כמות מסוימת של מניות
30 חברת Y לצ'. בנוסף, א' מצווה לצ' את כל הפירות נטו מכמות מניות מסוימת של חברת Y
31 המשקפת שטח מסחרי בגודל של 125 מ"ר. בנוסף, א' ציווה את מניותיו בחברת Y
32 המתייחסות לשטח מסחרי ברח' ת' לשלושת ילדיו בחלקים שווים. מצוואה זו עולה שא'
33 ראה במניות Y חלק מרכושו ועיזבונו שהרי אם המניות עברו עוד בחייו באופן אמיתי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1 לילדיו, מדוע הוא מוריש אותן לצ' ולילדיו? ברור גם מהצוואה, שא' ראה את מניות y כחלק
2 מנכסיו והדבר מחזק את טענת צ' שהעברת המניות ע"ש ילדיו היתה למראית עין בלבד.
3
4 11. (ה) תרשומת בכתב ידו של א' מיום 24.3.75 אודות הרכוש בבעלותו – ברשימה זו רשם א'
5 שהוא הבעלים בין היתר של מחצית ממניות חברות y ו-x. מכאן, שא' ראה את עצמו
6 כבעלים של המניות למרות שפורמאלית, הוא העביר אותן על שם ילדיו כבר חמש שנים
7 לפני כן.
8
9 12. (ו) עדותו של מר ל' שהיה חשב חברת ק' עד שנת 2002 – לדבריו, א' הוא זה שקיבל את
10 הדיווידנדים שהתקבלו מהחברה. מדובר בסכומים משמעותיים בגובה מאות אלפי ₪ לשנה
11 שהועברו לידי א' (עמ' 10 שורה 17 עד עמ' 11 שורה 13 לפרוטוקול מיום 28.11.04) ולדבריו:
12 "השיק היה על שמו" (שם עמ' 12 שורות 9-10).
13
14 13. (ז) עדותו של רו"ח ר' – רו"ח ר' היה רואה החשבון של א' עוד לפני שנת 1975 ועד לפטירתו
15 של א' (עמ' 9 לפרוטוקול הדיון מיום 20.5.03 שורות 18-27). לדבריו, חברת y רכשה את
16 הקרקע שעליה נבנה ב'ק' בשנת 1981 (שם עמ' 13 שורות 6-7) וחברת ק' היא זו שמימנה את
17 כל הכסף לצורך הבנייה (שם שורות 23-24). בעדותו טען רו"ח ר' שכל ההכנסות שהגיעו
18 מחברת y בגין אחזקת ילדי א' במניות היו על שמו של א' (שם עמ' 17) וכי: "תמיד דווח
19 בשם א' א' (שם עמ' 18)... אם היה נכס של דמי שכירות שהיה רשום ע"ש הילדים, אז
20 הוא דיווח בתיק שלו... ככה החליט מר א'" (שם עמ' 19). לדבריו, יכול להיות שהעובדה
21 שהתיק היה על שמו של א' למרות שבעלי המניות היו ילדיו ולא' עצמו היו הכנסות גבוהות,
22 הסבה לו נזק כספי ולכן הוא הציע לא' לדווח בארבעה תיקים נפרדים במס הכנסה וא' סירב
23 (שם עמ' 20). העובדה שילדי א' לא קיבלו את הדיווידנדים ויתר הפירות מחברת y וכולם
24 עברו לידי א' מלמדת שמהותית המניות נותרו בבעלות א'. יצוין כי טענת ילדי א' שחלק
25 מהמניות הועברו אליהם מאמם, לא נטענה בכתב ההגנה שהגיש א' ומדובר בהרחבת חזית
26 אסורה.
27
28 14. (ח) תצהירו ועדותו של ג' מנהל חברת ק' – בתצהירו טוען מר ג' שרק ערב החתימה של
29 העסקה עם חברת y ביחס לבניית ב'ק' אמר לו א' שניהל איתו את המו"מ, שהמניות בחברת
30 y רשומות על שם ילדיו ואולם א' אמר לו שהרישום הוא "פורמאלי" וכי הוא היחיד
31 שמחליט בחברה יחד עם שותפו (סעיף 5 לתצהירו). לדבריו, כל השנים דמי השכירות בבניין
32 בגין חלקו של א' בחברת y עברו לא' באופן אישי על פי בקשתו ואישורו של רו"ח ר' (סעיף
33 12 לתצהירו).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1
2 בעדותו, שב מר ג' והעיד שהשיקים שהיו מגיעים עבור החלק של א' ברווחי השכירות של .15
3 חברת y בב'ק' נמסרו לא' לפי הוראת רו"ח ר' (עמ' 84 לפרוטוקול מיום 5.7.04 שורות 28-
4 29). אכן, כעבור שנים התעורר סכסוך בין א' למר ג' ואולם עד אז, היחסים ביניהם היו
5 טובים מאוד כפי שצ' העידה (עמ' 87 שורה 16).
6
7 (ט) מסמכים מתיק מס הכנסה ועדות פקידת השומה – לא הוכח קיומו של הסכם סודי. .16
8 אין גם צורך לקבוע במי האשם – אם בשל שיהוי מצד צ' אם בשל התנגדות ילדי א' לעיון
9 בתיקי המס. די במסמכים שהוצגו מתיקי מס הכנסה ועדות פקידת השומה. מתדפיסי מס
10 ההכנסה שנשמרו עולה שא' קיבל בשנים 1994-1999 הכנסה שסווגה כ-055 ולידה רשום
11 25% מס. ילדי א' התנגדו לחשיפת המסמכים בטענה לפגיעה בפרטיותם. פקידת השומה
12 גב' פ' ק' העידה כי "שדה 055 במחשב שאני יכולה להניח שזה דייווידנד... אני מניחה שזו
13 הכנסה מדיווידנד" (עמ' 31 לפרוטוקול מיום 5.2.17 שורות 4-1). מכאן, שהוכח שא' הוא
14 זה שקיבל את הכספים שהתקבלו מדיווידנדים בחברת y והוא זה ששילם את המס בגינם,
15 למרות שהמניות היו ע"ש ילדיו. מדובר בדיווידנדים בגובה של מיליוני ₪. סירוב ילדיו של
16 א' להתיר עיון בתיקים האישי במס הכנסה וכן בתיקי החברות, על מנת להראות שהם לא
17 קיבלו את ההכנסות מדיווידנדים בחברות, פועל לחובתם. שהרי, הימנעות מהבאת ראייה
18 הנמצאת בשליטת בעל דין מלמדת כי אם הראייה הייתה מובאת, היא הייתה פועלת נגדו
19 (ע"א 548/78 אלמונית נ' פלוני, פ"ד לה(1) 736).
20
21 לאור כל העובדות הנ"ל, אין להתערב בקביעתו של ביהמ"ש קמא לפיה: "המסקנה העולה .17
22 מהאמור לעיל היא כי העברת המניות מהתובע לילדיו הייתה פורמאלית בלבד. התובע
23 היה ונשאר הבעלים בפועל של החברות...רישום המניות ע"ש הילדים נעשה לכאורה
24 בלבד, בעוד הבעלות הממשית בחברות, על מלוא נכסיהן ורווחיהן", נותרה בידי א'. צ'
25 הרימה את הנטל הכבד שמוטל עליה הן לאור העובדה שמדובר בתביעה נגד עיזבון והן
26 מאחר שמדובר בטענה שיש בה גוון של תרמית (הסכם למראית עין), והוכיחה שא' ראה
27 במניות נכס שלו לכל דבר ועניין ורישום המניות ע"ש ילדיו נעשה למראית עין בלבד. א'
28 התייחס למניות כמניותיו שלו ולכן נתן הוראות לגביהן בהסכמי הממון שערך, בצוואה
29 שחתם עליה, בתרשומות שערך בכתב ידו שבהם פירט את כל רכושו והוא זה שקיבל לידיו
30 את הדיווידנדים שהתקבלו מהחברות ועשה בכספים אלו כרצונו.
31
32 למרות שהמניות הן נכס חיצוני שנצבר אצל א' עוד לפני הנישואין, נקבע בפסיקה כי .18
33 השבחתו של נכס חיצוני יכול להוות נכס בר איזון (בע"מ 10734/06 פלוני נ' פלונית
34 (14.3.07)). לעיתים, יש לראות בהשבחת המניות בתקופת הנישואין ככזו המהווה נכס

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

1 עצמאי שהוא בר איזון וזאת, כאשר ההשבחה נעשית בעקבות פעולת השבחה של מי מבני
2 הזוג. כפי שנקבע בעמ"ש (ת"א) 1279/07 פלונית נ' פלוני (28.6.10):

3
4 "גם ביחס להשבחת נכס שאינו בר איזון התייחסה הפסיקה, תוך הכרה בזכותו של בן
5 הזוג האחר לקבלת חלקו באותו "נכס", קרי ההשבחה של הנכס שאינו בר איזון,
6 ההשבחה לשעצמה הינה בגדר נכס, אשר לכאורה נצבר במהלך החיים המשותפים".

7
8 גם בעמ"ש (נצ') 15976-05-15 ר.ב נ' ח.ס (1.6.16) נקבע כי:

9
10 "בפסיקה הוכרה זכותו של בן-הזוג האחר לקבלת חלקו ב"נכס ההשבחה", קרי השבחת
11 הנכס שאינו בר-איזון, כאשר "נכס ההשבחה" הוכר כנכס כשלעצמו, אשר לכאורה נצבר
12 במהלך הנישואין.... יובהר, כי הכלל לפיו "הפרי הולך אחרי העץ", אינו רלוונטי לעניינינו.
13 כלל זה יש להחיל כאשר עסקינן ב"פירות" של נכס חיצוני. השבחת הנכס, שנעשתה
14 בעמל ובהשקעה כספית ניכרת, אינה בגדר "פרי" שנשא הנכס כי אם נכס עצמאי ונפרד,
15 שנצבר בעת נישואי הצדדים. שונים הם פני הדברים לו עסקנו, לשם הדוגמא, ברווח
16 שנוצר כתוצאה מעליית שווי השוק של הנכס החיצוני. במקרה שכזה היינו רואים בנכס
17 החיצוני את "העץ" ואת הרווח שנוצר "פרי" ההולך אחריו, היינו – אינו בר איזון. ואולם,
18 אין זה המצב בעניינינו. אשוב ואדגיש כי אין אנו עוסקים בסכום השבחה מינורי, כי אם
19 השבחה העומדת בבסיס שוויו הנוכחי של הנכס.
20 בעניינינו, עסקינן בנכס שעיקר שוויו הוא יציר ההשבחה. השבחה זו לא נוצרה יש מאין,
21 אינה תוצר של משך תקופה או תנאי שוק, כי אם תוצר של השקעה כספית ניכרת ומאמץ
22 ניכר. ואכן, כפי שהראיתי לעיל, בית משפט קמא אכן קבע כי יש לראות ב"נכס
23 ההשבחה" נכס חדש בעל אופי עצמאי (סעיף 122 לפסק הדין), אשר נוצר במהלך
24 הנישואין".

25
26 פרופסור שחר ליפשיץ בספרו השיתוף הזוגי (2016) בעמודים 185-187 (להלן: השיתוף
27 הזוגי), מציין שני חריגים לכלל של "טעם הפרי כטעם העץ" הקובע כי דין פירות הנכסים
28 שאינם בני איזון כדין הנכסים:

29
30 "ככלל, יש לשמר את ההבחנה בין נכסי המאמץ המשותף לנכסים החיצוניים גם
31 כשמדובר בפירותיהם של הנכסים הללו, בהשבחה טבעית שאינה דורשת מאמץ של מי
32 מבני הזוג בזמן הנישואים או בתחליפם של נכסים פרטיים... עם זאת יש לקבוע שני
33 חריגים לכלל היסודי הקובע כי דין הפרי - השבח והתחליף - כדין העץ. על פי החריגים
34 הללו, פירות, השבחה ותחליפם של נכסים חיצוניים ייחשבו בכל זאת לנכסים בני איזון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1 בשני מצבים: המצב הראשון הוא של השבחת הנכס הפרטי הדורשת מאמץ מתמשך
2 במהלך הנישואים, כגון טיפול בתיק השקעות על ידי הבעלים הרשום המטפל בתיקו
3 האישי כחלק מעבודתו המקצועית, השבחת ערך של חברה פרטית על ידי בעל מניות
4 העובד בחברה באופן שעבודתו מסוגלת להשפיע על ערך המניות שלה, או השבחה
5 והשכרה של נדל"ן הנעשית במהלך הנישואים בהיקף רחב הדורש הקדשת זמן ומומחיות.
6 במצבים מעין אלה יש לראות את תוספת הערך כפרי מאמץ משותף שיש לכלול באיזון
7 המשאבים, ואילו הנכס עצמו (ללא התוספת) אינו בר איזון. המצב השני הוא של שיתוף
8 בן הזוג, כלומר שיתוף מי שהנכסים החיצוניים אינם רשומים על שמו, בניהול הנכסים
9 החיצוניים, ערבוב הפירות המופקים מהנכסים החיצוניים עם הנכסים המשותפים או
10 ערבוב תחליפי הנכס החיצוני עם כלל הנכסים הזוגיים – כל אלה ילמדו על כוונת שיתוף
11 בפירות הנכסים החיצוניים או אפילו בנכסים החיצוניים עצמם, ולכן השבח, הפירות
12 והתחליפים ייחשבו משותפים".
- 13
- 14 ראו גם: עמ"ש 25798-02-21 פלוני נ' פלונית (23.2.22); נ' שלם יחסי ממון ורכוש הדין
15 והפסיקה (מהדורה שנייה, תשע"ט-2019) עמ' 349-354.
- 16
- 17 במקרה דנן, הוכח שא' היה הפעיל המרכזי אם לא הבלעדי בכל הנוגע לעסקה שערכה חברת .19
18 y ושבמסגרתה נבנה ב'ק'. חברת y רכשה בשנת 1981 - שש שנים לאחר נישואי בינה"ז –
19 את המגרש שעליו הוקם ב'ק' והבנייה הסתיימה בשנת 1990. א' השאיר בידי את מניות
20 הניהול בחברת y ומר ג' מנכ"ל חברת ק' העיד שמי שהיה מעורב במו"מ וליווה את כל
21 תהליך הבנייה היה א' וא' אף היה מעורב בהמשך, לאחר שהבניין אוכלס והושכר. מר ג'
22 הצהיר כי: "המעורבות של א' הייתה משמעותית, והוא היה כמובן מעורב בכל...מאז סיום
23 הבנייה ועד סמוך לפטירתו, א' הוא הגורם היחיד שהיה איתי בקשר... הוא זה שניהל
24 איתי את כל המגעים, הוא זה שניהל את כל המשאים והמתנים והוא היה הגורם היחיד
25 שהיה בקשר איתי בגין חלקו ב'y. מעורבותו הייתה משמעותית, וכללה את כל הקשור
26 בניהול, כגון: החלטה להפוך את הבניין מבניין תעשייתי לבניין משרדים, הוספת קומה
27 נוספת בבניין, בניהול בפועל של הבניין, השתתף בכל ישיבות ההנהלה, והיה מעורב פעיל
28 בכל הנושאים השוטפים ברמת ההנהלה וכן בכל ההחלטות בנוגע לשינויים, שיפוצים,
29 שיפורים ותיקונים וכד', באופן שוטף, במהלך כל השנים" (ראו סעיפים 6-11 לתצהירו
30 ועדותו בפרוטוקול מיום 20.5.03 עמ' 82,84,85).
- 31
- 32 כפי שנקבע בפסק הדין בערעור הראשון: "הנטל להחריג כספים וזכויות שהופקו מהחברות .20
33 במהלך החיים המשותפים מגדר הנכסים בני האיזון מוטל על המנוח והמשיבים שנכנסו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

- 1 **בנעליו עקב מותו, ובכלל זה כספים שנצברו במהלך הנישואין, הזכויות ב"ב'ק" ודירת**
2 **המגורים". א' וילדיו לא הרימו את הנטל להוכחת החרגת ההשבחה מהנכסים בני האיזון**
3 **ולפיכך, דין ערעורם של ילדי א' להידחות.**
4
5 21. צ' מצידה, הוכיחה שא' היה הרוח החיה והגורם הדומיננטי בהשבחת חברת y בתקופת
6 הנישואין. בניית ב'ק' היווה את גולת הכותרת של השבחת החברה וכל הפעולות שנעשו
7 בחברה זו והנוגעות לבניית בניין זה נעשו לאור מאמציו ופועלו של א' בתקופת הנישואין.
8 כל הפעולות להקמת ב'ק' החל מרכישת המגרש ועד לאכלוסו נעשו בתקופת הנישואין ולכן
9 צדק ביהמ"ש קמא כשקבע שהשבחת חברת y שהתבטאה בעיקר בבניית ב'ק' מהווה נכס
10 עצמאי ונפרד שהוא בר איזון.
11
12 22. בניגוד לטענת ילדי א', אין ספק שהמומחה שמונה ע"י ביהמ"ש קמא ייבחן אף את הרכוש
13 שצברה צ' בתקופת הנישואין ככל שצברה והאיזון הרכושי ייעשה ביחס לשני בניה"ז.
14 לפיכך, אין ממש בטענת ילדי א', שהאיזון שנקבע ייעשה באופן חד צדדי רק ביחס לנכסיו.
15
16 **(ב) ערעורה של צ' וילדיה – עמ"ש 32619-11-22**
17
18 23. המגרש עליו נבנה הבית נרכש ע"י חברת x שהיתה בשליטת א' וחברת z בשנת 1971. לכן,
19 המגרש עצמו הוא נכס חיצוני שהיה לא' לפני נישואיו לצ'. המגרש פוצל בשנת 1972
20 והחברות נטלו משכנתאות, בנו שני בתים ולאחר שבתים אלו נמכרו, תמורת מכירתם
21 שימשה לבניית בתים נוספים שאחד מהם הוא הבית.
22
23 24. מנסח היסטורי של מרשם המקרקעין עולה שביום 21.6.85 הבית נרשם ע"ש שתי החברות
24 הנ"ל, ביום 24.3.86 הבית נרשם ע"ש א' וביום 12.5.86 הוא הועבר ללא תמורה לשלושת
25 ילדיו של א'.
26
27 25. האם צדק ביהמ"ש קמא כשקבע שצ' לא הוכיחה את טענתה לפיה "חל שיתוף מלא על בית
28 זה והוא בר איזון מלא במסגרת איזון המשאבים" (סעיף 33 לתביעת צ')? ודוק: ניתן להגיע
29 לתוצאה לפיה מגיע לצ' מחצית מהבית באמצעות שני מבנים משפטיים: **הראשון** – יש
30 לראות בבית כולו לרבות המגרש שעליו הוא נבנה, נכס עצמאי ונפרד לאור היותו פרי
31 והשבחה של רכוש חיצוני ולפיכך מדובר בנכס "חדש" שנוצר במהלך החיים המשותפים
32 ולכן הוא נכס בר איזון. **השני** - מכוח דיני השיתוף הספציפי, יש לראות בבית רכוש משותף
33 לאור הפעלת הדין האזרחי (דיני קניין, נאמנות וכדומה) ולפיכך הבית מהווה נכס משותף

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

- 1 מבחינה קניינית ולצ' מגיע מחצית משוויו. אני סבור שבמקרה דנן, יש להפעיל את שני
2 המבנים המשפטיים ולקבוע שצ' היתה זכאית למחצית משווי הזכויות בבית.
3
4 .26 בכל הנוגע למבנה המשפטי הראשון - כמפורט לעיל, פירות והשבחת החברות הן נכס בר
5 איזון, לפיכך, מאחר שבניית הבית נעשתה באמצעות פירות ומשאבים של החברות שהופקו
6 והתקבלו במהלך חיי הנישואין, "הנטל להחריג כספים וזכויות שהופקו מהחברות במהלך
7 החיים המשותפים מגדר הנכסים בני האיזון מוטל על המנוח והמשיבים שנכנסו בנעליו
8 עקב מותו, ובכלל זה כספים שנצברו במהלך הנישואין, הזכויות ב"ב'ק" ודירת המגורים"
9 (לשון סעיף 3(ה) לפסק הדין בערעור הראשון). נטל זה לא הורם ע"י א' וילדיו. לפיכך,
10 משהבית הוא למעשה נכס חדש שנוצר בתקופת החיים המשותפים, עסקינן בנכס בר איזון.
11 אכן, המגרש שעליו נבנה הבית הוא נכס חיצוני. ברם, מאחר שכל בניית הבית מומנה
12 מפירות שצמחו בתקופת הנישואין, "הטפל הולך אחר העיקר" ויש לראות את כל הבית
13 כנכס עצמאי שהוא ברובו תוצר של פירות שהופקו במהלך הנישואין.
14
15 .27 זאת ועוד: צ' אף עמדה בנטל הנדרש והוכיחה כוונת שיתוף ספציפי בבית ולכן יש להפעיל
16 אף את המבנה המשפטי השני.
17
18 .28 בבע"מ 5939/04 פלוני נ' פלונית (8.9.04) שעסק אמנם בזוגות שחלה עליהם חזקת השיתוף
19 ולא חוק יחסי ממון ואולם הדברים שם רלוונטיים אף ביחס לשיתוף הספציפי, קבע כב'
20 השופט רובינשטיין כי:
21
22 "מהו איפוא שיעור הדברים? רוח העידן, פתיחת הדלתות לגישה שאינה פורמלית בלבד
23 הנאחזת ברישום הנכס, אלא בוחנת מצבים חברתיים ואישיים למהותם, מרחפת על פני
24 הפסיקה מזה שנים באשר לשיתוף הנכסים גם לגבי נכסים שנרכשו לפני הנישואין
25 ובמיוחד דירת המגורים... בעיני בצד כל אלה יש ביסוד הדברים ציפייה להגינות ביחסים
26 בין בני אדם בכלל – נגזרת של תום הלב החולש על המשפט הפרטי... ואכן, ככל שהתוכן
27 המשותף שנוצק לקניין ובוודאי לדירת המגורים של זוג ומשפחה, משמעותי יותר, וככל
28 שהיתה שותפות נמשכת בחיי הנישואין ולה ביטויים מסוגים שונים, גם אם לא היו
29 החיים הללו, גן של ורדים, בכל עת ובכל שעה, כך מצדיקה ההגינות כי תתגבר
30 ההתייחסות לחזקת השיתוף, במיוחד על נכס כמו דירת מגורים קן המשפחה".
31
32 כב' השופט רובינשטיין שב וקבע בבע"מ 9884/16 פלונית נ' פלוני (22.2.17) כי:
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

- 1 "דירת המגורים נתפסת ובצדק כנכס עיקרי בחיי אדם ובחיי משפחה, כקן וקורת גג,
2 כמשלים את המזון, המשקה והבגד. בהתאם לכך, התגבשה התפיסה לפיה ניתן להקל על
3 הדרישות הראייתיות המתחייבות מן הדין הכללי ברגיל כדי להוכיח כוונת שיתוף בדירת
4 המגורים...הדירה נחשבת לנכס משפחתי מובהק".
- 5
- 6 29. ביחס לדירת מגורים נפסק כי: "כאשר הנכס "החיצוני" הינו דירת המגורים, הודגש
7 אופייה וייחודה כ"נכס משפחתי מובהק, לעיתים הנכס המשמעותי ביותר של בני הזוג
8 ולעיתים אף היחיד", ולפיכך נקבע כי מבחינת נטל ההוכחה "יש טעם להקל על בן הזוג
9 הטוען לבעלות משותפת בדירת המגורים כאשר זו רשומה רק על שם אחד מהם..." (בע"מ
10 1398/11 אלמונית נ' אלמוני (26.12.12) פסקה 15 לפסק דינו של כב' השופט דנציגר (להלן:
11 פס"ד אלמונית)).
- 12
- 13 30. בפס"ד אלמונית דן בית המשפט העליון בשאלה מתי נכס חיצוני, במיוחד בית מגורים, יכול
14 להפוך לנכס משותף מכוח הדין הכללי (דיני חוזים, קניין, נאמנות וכדו'). כב' השופט דנציגר
15 קבע בהמשך להלכות רבות שקדמו לו, שיש להוכיח קיומו של "דבר מה נוסף" שיעיד על
16 כוונת שיתוף בנכס הספציפי. כב' השופט עמית פירט בפס"ד אלמונית מספר פרמטרים שיש
17 להביא בחשבון בדוננו בשאלה האם להכיר בשיתוף ספציפי בדירת המגורים. בין היתר יש
18 לבחון האם הדירה נרכשה על ידי בן הזוג לפני הנישואין או במהלכם; האם הדירה התקבלה
19 בתקופת הנישואין מכוח ירושה או מתנה; האם גם לבן הזוג השני יש נכס חיצוני שהביא
20 עמו לנישואין והוא נותר רשום על שמו; אורך התקופה בה היתה הדירה רשומה על שם
21 אחד מבני הזוג ומספר השנים בהם התגוררו בני הזוג בדירה; אורך חיי הנישואין עד לקרע;
22 האם ניטלה הלוואה או משכנתא אשר שולמה לאורך השנים על ידי שני בני הזוג; האם
23 נעשה שיפוץ מסיבי או תוספת בנייה שמומנה ע"י שני בני הזוג; האם היתה אווירה כללית
24 של שיתוף ומאמץ משותף ונסיבות ספציפיות כגון יצירת מצג בפני בן הזוג השני. פרמטרים
25 אלו אינם מהווים רשימה סגורה וכל מקרה נבחן לגופו, בהתאם לנסיבותיו הספציפיות.
- 26
- 27 ראו גם: השיתוף הזוגי בעמודים 171-200.
- 28
- 29 31. בבג"ץ 4602/13 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי בחיפה (18.11.18) ציין כב' השופט עמית
30 (שהיה בדעת מיעוט בפסק הדין ואולם הפך לדעת הרוב בדיון הנוסף שנערך בדנג"ץ
31 8537/18) כי:
32
- 33 "השאלה אם יש להחיל במקרה מסוים שיתוף ספציפי בדירת המגורים היא שאלה
34 מעורבת של עובדה ומשפט... קיימת משרעת של דעות וגישות בסוגיה של שיתוף ספציפי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

1 בדירת מגורים. יש המקלים ויש המחמירים בכמות הראיות הנדרשות... את ההבדל בין
2 הגישות ניתן להסביר בנקודת המוצא: המחמירים רואים את משטר השיתוף בנכסים
3 כמבוסס על מודל הסכמי, בעוד שהמקלים רואים את משטר השיתוף כמבוסס על מודל
4 נורמטיבי, שמצידו מבוסס על עקרונות ושיקולים של צדק, הגינות ושוויון. ממודל זה
5 קצרה הדרך להכרה במודל הקישורי, מודל המתחשב באופי המיוחד של היחסים
6 הזוגיים, ככזה המחייב הכרה נרחבת בשיתוף בין בני זוג, לרבות החלטה גם על נכסים
7 שהובאו לנישואין...".

8
9 בדנג"ץ 8537/18 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול (24.6.21) ציינה כב' הנשיאה חיות כי:

10
11 "חשיבות מיוחדת הוקנתה לאורך השנים להיות הנכס הספציפי בית המגורים של בני
12 הזוג, מתוך תפישה לפיה בית המגורים אינו נכס ככל הנכסים ואין לראות בו "רכוש על
13 דרך הסתם"... מלומדים שונים סבורים כי בית המגורים הוא נכס הקשור בנימי אישיותו
14 של בעליו, עד כדי כך שחלק מזהותו העצמית משתקף בנכס זה, שהופך לחלק מה"אני"
15 שלו... בהתאם, בפסיקה הובעה דעה כי בית המגורים מרכזי הוא לאישיות הפרט
16 ולהגשמתו העצמית... וכי הבית הוא אחד הנכסים החומריים החשובים ביותר שיש
17 לאדם, ואולי החשוב שבהם... היטיב להגדיר זאת הנשיא (בדימ') א' ברק: "דירת
18 המגורים המשותפת של בני הזוג מחייבת התייחסות שונה מזו של כלל הזכויות והחובות
19 של בני הזוג. לדירת המגורים שמור מעמד מיוחד. דירת המגורים היא נכס הקשור באופן
20 ישיר לנישואיהם של בני הזוג".

21
22 בסעיף 42 לפסק דינה נקבע כי:

23
24 "בבוא בית המשפט או בית הדין להכריע בשאלה אם בני זוג מסוימים חצו את משוכת
25 ה"דבר מה הנוסף", עליו לבחון את נסיבות המקרה מתוך הבנה כי "בין בני זוג נוצרים
26 יחסים קנייניים דינמיים במהלך חיי הנישואין"... וכי פעמים רבות ההסכמה לשיתוף
27 בין בני זוג אינה מתגבשת באופן מפורש וממוסמך. ככל שבבית המגורים מדובר, כבר נקבע
28 בפסיקה כי "יש טעם להקל על בן הזוג הטוען לבעלות משותפת בדירת המגורים כאשר זו
29 רשומה רק על שם אחד מהם"...".

30
31 ראו גם: עמ"ש (ת"א) 65410-11-21 פלונית נ' אלמוני (21.11.22).

32
33 במקרה דנן צ' הוכיחה את אותו "דבר מה נוסף" המעיד על שיתוף ספציפי בבית. בניית
34 הבית (למעט רכישת המגרש) נעשתה ממשאבים משותפים במהלך הנישואין, בניה"ז היו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

אזרחיים

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'

עמ"ש 32237-07-22

עמ"ש 32619-11-22

- 1 נשואים זמן ארוך יחסית שנמשך 25 שנים, הם גרו בבית ברציפות 18 שנים והייתה אווירה
2 כללית של שיתוף ומאמץ משותף, כשצ' טיפלה במשק הבית וא' ניהל את עסקיו. מר שי
3 שעסק בעיצוב הפנים של הבית העיד שצ' הייתה מעורבת בעיצובו (עמ' 64 שורות 23-24
4 לפרוטוקול מיום 22.6.04). זאת ועוד: למרות שהמגרש נרכש לפני הנישואין, הוא נרכש
5 באמצעות משכנתא שנפרעה במשך שנים רבות בתקופת הנישואין, מפירות והכנסות
6 החברות שמהוות נכס משותף של שני בניה"ז כמפורט לעיל. בניית הבית נעשתה מכספים
7 שהחברות הניבו ומשכרו של א' וכאמור, פירות הנכסים החיצוניים הם נכס בר איזון
8 ולפיכך, רוב ההשקעה בבניית הבית נעשתה באמצעות שימוש במשאבים משותפים.
9
- 10 33. העובדה שא' העביר את זכויותיו בבית ע"ש הילדים 11 שנים לאחר נישואיהם, לא צריכה
11 לגרוע מזכויותיה של צ' בבית. העובדה שצ' התעקשה לקבל מילדיו של א' הסכמה לפיה
12 היא תוכל להתגורר בבית למשך כל חייה, לא גורעת מטענתה שהיא זכאית למחצית מהבית.
13 שהרי, אין מחלוקת שמחצית מהבית היה שייך לא' ולאחר מכן לילדיו וללא כתב הסכמה
14 זה, ילדי א' יכלו לעתור לפירוק השיתוף בבית וצ' רצתה להבטיח שתוכל להתגורר בבית
15 למשך כל ימי חייה.
16
- 17 34. זאת ועוד: למרות שא' העביר שלושה חודשים לאחר שהבית נרשם על שמו את זכויותיו בו
18 לילדיו, הוא המשיך לראות בבית נכס שלו ובצוואתו הוא הוריש את זכויותיו בו לילדיו. אם
19 המנוח העביר את זכויותיו באופן אמיתי לילדיו עוד בשנת 1986, מדוע הוא התייחס לבית
20 כבית שלו בלבד וקבע בצוואתו מיום 22.11.89 שלצ' תהיה זכות מגורים בבית למשך כל ימי
21 חייה? אם הבית כלל אינו שלו, כיצד הוא יכול להעניק לצ' זכות מגורים בו לכל חייה?
22
- 23 35. העובדה שצ' לא תבעה את א' לאחר שנודע לה שהוא העביר את זכויותיו בבית לילדיו
24 במתנה, לא צריכה להיזקף לחובתה. שהרי, הגשת תביעה כזו יכולה היתה לערער לחלוטין
25 את יציבות הנישואין וצ' העדיפה לדאוג לזכות מגורים למשך כל ימי חייה בבית ואי הגשת
26 תביעה לא מהווה ראייה שהיא וויתרה על זכויות בבית.
27
- 28 36. לפיכך, אני סבור שצ' עמדה בנטל להוכיח שהבית הוא נכס משותף שצריך להיכלל במסגרת
29 איזון המשאבים של נכסי בניה"ז. זאת, הן מכוח העובדה שמדובר בנכס שעיקרו מומן
30 מכספים שמהווים רכוש משותף (הפירות והרווחים שהתקבלו מהחברות) ולפיכך הבית
31 הוא נכס "חדש ועצמאי" שנוצר מהשבת הנכס החיצוני, והן מכוח העובדה שהוכחה כוונת
32 שיתוף ספציפי בבית. בדיון שהתקיים בפנינו התברר שהבית נמכר לפני כמה שנים. לפיכך,
33 המומחה שמינה ביהמ"ש קמא לצורך עריכת איזון רכושי, ייקח בחשבון את התמורה
34 שהתקבלה בגין הבית לצורך ביצוע איזון המשאבים.

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

1
2
3
4
5
6

37. סיכומו של דבר : אציע לדחות את הערעורים של ילדי א' ולקבל את הערעור של ילדי צ'. לפיכך, ילדי א' ישלמו לילדי צ' הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 50,000 ₪. הערובה שילדי א' הפקידו תועבר לילדי צ' על פירותיה, באמצעות ב"כ, על חשבון ההוצאות. הערובה שהפקידו ילדי צ', תושב להם על פירותיה, באמצעות ב"כ.

7
8
9
10

נפתלי שילה, שופט

11
12
13
14
15

השופט שאול שוחט, סגן הנשיא – אב"ד:

אני מסכים.

16
17
18
19
20

שאול שוחט, שופט
סגן הנשיא, אב"ד

21
22
23
24

השופטת עינת רביד:

אני מסכימה.

25
26
27
28
29

עינת רביד, שופטת

30
31
32
33
34

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט נפתלי שילה.
פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, ה' ניסן תשפ"ג, 27 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

עמ"ש 32033-07-22 א' ז"ל ת.ז. 0030400(המנוח) ואח' נ' א'(המנוח) ואח'
עמ"ש 32237-07-22
עמ"ש 32619-11-22

1
2

נפתלי שילה, שופט

עינת רביד, שופטת

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא
אב"ד

3
4